Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001154

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-04-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філіна Валентина Анатоліївна

2. Valentyna A. Filina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 014

Назва наукової спеціальності: Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Теорія та методика навчання (фізична культура)

Дата захисту: 27-05-2025

Спеціальність за освітою: Фізична культура

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8404

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.07.09, 77.03.05

Тема дисертації:

1. Методика розвитку швидкісно-силових здібностей учнів 10–11 класів засобами дзюдо в процесі фізичного виховання

2. Methodology for developing speed and strength abilities of students in grades 10–11 using judo in the process of physical education

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження зосереджено на питанні вдосконалення фізичної підготовки школярів у сучасних реаліях. Зокрема, обґрунтовано, розроблено, створено та апробовано експериментальним шляхом методику розвитку швидкісно-силових здібностей старшокласників (10–11 класи) засобами дзюдо у процесі занять з фізичної культури. Практика дзюдо допомагає розвивати швидкісно-силові здібності, загальну та силову витривалість, координацію рухів і підвищувати фізичну працездатність учнів. Водночас заняття сприяють розвитку морально-вольових і психічних рис у школярів. Досягнутий рівень швидкісно-силової підготовленості під час спеціалізованих тренувань позитивно впливає на спортивні результати й адаптацію до різних видів діяльності. До того ж широкий спектр діяльності, з яким учень стикається у повсякденному житті, потребує значного рівня розвитку швидкісно-силових здібностей. Регулярні заняття дзюдо сприяють підвищенню уваги, її концентрації, а також удосконаленню фізичних здібностей, особливо тих, які пов'язані із

швидкістю та силою. За допомогою анкетування було досліджено мотивацію та ставлення учнів 10–11 класів до спорту в цілому; визначено основні мотиви, які спонукають учнів до занять руховою активністю, фізичними вправами; досліджено вплив занять фізкультурно-оздоровчою і спортивною діяльністю на учнів та вплив занять з дзюдо на вдосконалення фізичних якостей учнів, особливо на розвиток швидкісно-силових здібностей. Антропометричні методи дозволили оцінити рівень фізичного розвитку школярів. Для аналізу змін функціональних показників учнів, які займаються дзюдо, упродовж експерименту було досліджено функціональний стан учнів 10–11 класів. Встановлено, що заняття з дзюдо впливають на психоемоційний стан старшокласників. За допомогою вимірювання рівнів ситуативної та особистісної тривожності було виявлено їх динаміку в процесі тренувань, що дозволило оцінити позитивний вплив дзюдо на психологічний комфорт учнів. Низька ефективність навчально-тренувальної діяльності учнів пояснюється тим, що вони мають високу ситуативну тривожність, яка негативно впливає на показники координації та уваги. З'ясовано, що методика розвитку швидкісно-силових здібностей учнів 10–11 класів засобами дзюдо в навчально-тренувальному процесі передбачає дотримання певних вимог та виконання структурованого алгоритму дій. Основними етапами цього алгоритму є: 1) оцінка початкового рівня фізичної підготовленості школярів; 2) вибір найбільш ефективних фізичних вправ, спрямованих на вдосконалення швидкісно-силових здібностей; 3) визначення найбільш ефективних методів виконання обраних вправ; 4) встановлення тривалості періоду вдосконалення цих здібностей і кількості тренувальних занять. Алгоритм управління розвитком швидкісно-силових здібностей побудований на основі моделювання навчального процесу, де враховуються принципи індивідуалізації та особистісно-орієнтований підхід до вибору рухової активності. У цій моделі визначається мета проєктування рівнів оволодіння боротьбою, також зазначається адекватний та раціональний вибір методів і засобів для досягнення мети згідно рівнів фізичного розвитку й фізичної підготовленості учнів; характеризується структура змісту та проведення навчально-тренувальних занять, а також здійснюється контроль за рівнем оволодіння змістом навчально-тренувального процесу з дзюдо. Встановлено, що основними засобами покращення швидкісно-силових здібностей під час навчально-тренувальних занять з дзюдо для школярів-дзюдоїстів виявилися спеціальні фізичні вправи, прийоми дзюдо в положеннях стоячи та в партері, а також рухливі ігри з елементами боротьби. Якість та швидкість виконання фізичних вправ залежали від рівня фізичної, технічної підготовленості учнів.

2. The dissertation research is devoted to the problem of increasing the level of physical training of students in modern conditions, in particular, the methodology for developing speed and strength abilities of students of 10th–11th grades using judo in the process of physical education has been theoretically substantiated, developed and experimentally verified. At the same time, systematic judo classes are a means of physical education of students, improving health, developing physical qualities and abilities. It is worth noting that judo classes contribute to the development of speed and strength abilities, general and strength endurance, flexibility, coordination of movements, increasing physical performance, and forming moral-volitional and mental qualities of students of secondary education institutions. Speed-strength preparedness achieved by students in the process of specialized training contributes to achieving high results in sports and professional activities, has a positive transfer. Also, the variety of labor operations in different spheres of a student's life requires a high level of development of speed and strength abilities. Thus, special attention is paid to the fact that because of systematic judo classes, the intensity and concentration of attention increase, physical qualities, especially speed-strength ones, develop and improve. Using a questionnaire, the following aspects were investigated: the motivation and attitude of students of grades 10–11 to sports in general. The main motives that encourage students to engage in physical activity and physical exercises; the impact of physical education and sports activities on students, as well as the impact of judo classes on the development of physical qualities and speed-strength abilities. The level of physical development of students was investigated using anthropometric methods. To determine the dynamics of indicators of the functional state of judo students during the experiment, the functional state of students in grades 10–11 was checked. The influence of judo classes on the psycho-emotional state of students in grades 10 – 11 was established by determining the level of their situational and personal anxiety during judo classes. The low efficiency of students' educational and training activities is explained by the fact that they have high situational

anxiety, which negatively affects the indicators of coordination and attention. It was established that the methodology for developing speed and strength abilities of students in grades 10–11 by means of judo classes during the educational and training process has certain requirements and compliance with the algorithm for performing exercises, for example: 1) determining the level of physical fitness of students; 2) selecting effective physical exercises for the development of speed and strength abilities of students; 3) selecting rational methods for performing a set of physical exercises; 4) determining the duration of the period of development of speed-strength abilities and the number of classes. The algorithm for managing the development of speed-strength abilities of students in grades 10–11 using judo is built based on designing and adjusting the educational process, taking into account a personality-oriented approach to the choice of motor activity. This model determines the goal of designing levels of mastery of martial arts, and also indicates an adequate and rational choice of methods and means to achieve the goal according to the levels of physical development and corresponding fitness of students; the structure of the content, and conduct of training classes is characterized, and the level of mastery of the content of the training process in judo is monitored. It was established that the main means of developing speed and strength abilities during judo training sessions for judo students were special physical exercises, judo techniques on the stand and on the ground, and outdoor games with elements of martial arts. The quality and speed of performing physical exercises depended on the level of physical and technical fitness of the students.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Філіна В. А. Вплив занять дзюдо на психоемоційний стан школярів 16 – 17 років. Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2021. Вип. 11 (143). С. 148–151
- Філіна В. А. Особистісно-орієнтований вибір виду спорту учнями 10–11 класів в умовах «Нової української школи». Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2022. Вип. 2(146). С. 135–139
- Філіна В. А. Методика розвитку швидкісно-силових здібностей учнів засобами дзюдо. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2022. Вип. 9(154). С. 109–113
- Грибан Г. П., Філіна В. А. Технологія морально-вольового виховання учнів старшого шкільного віку в процесі занять з дзюдо. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. 2022. Вип. 2 (109). С. 65–77
- Грибан Г. П., Філіна В. А. Формування професійної етики у тренерів з дзюдо. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. 2022. Вип. 4 (111). С. 246–261
- Філіна В. А. Рівень теоретичних знань учнів-дзюдоїстів упродовж впровадження методики розвитку швидкісно-силових здібностей. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2023. Вип. 3К (162). С. 413–421
- Griban G., Yahupov V., Svystun V., Filina V., Kanishcheva O., Bakuridze-Manina V., Oliinyk I. Characteristics of 16-17-year-old young males' physical development in the process of judo club activities. Wiadomości

Lekarskie. 2024. Vol. 76, iss. 6. P. 1237–1242
- Філіна В. А. Мотивація учнів 10 – 11 класів до занять з дзюдо. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2022. Вип. 3К (147). С. 434–439

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0114U003978

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грибан Григорій Петрович
2. Hrygoriy P. Hryban

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9049-1485

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Архипов Олександр Анатолійович
2. Oleksandr A. Arkhypov

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8439-5833

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=HkLnzVwAAAAJ; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57506762800

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Базилевич Наталія Олександрівна

2. Nataliia O. Bazylevych

Кваліфікація: к.пед.н., доцент, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2470-5107

Додаткова інформація: https://scholar.google.ru/citations?user=QMt4MRAAAAAJ&hl=ru

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фурман Юрій Миколайович

2. Yuriy M. Furman

Кваліфікація: д. б. н., професор, 03.00.13

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-5933-5302

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаверський Віктор Костянтинович

2. Victor K. Shaverskyi

Кваліфікація: к. фіз.вих, доцент, 24.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5054-0959

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Ахметов Рустам Фагимович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Ахметов Рустам Фагимович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Мирончук Наталія Миколаївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна